

Czwartek, 2 lutego 2012 r.

29. uważa, że należy położyć większy nacisk na odzyskiwanie odpadów organicznych, zwłaszcza w regionach o charakterze głównie rolniczym, co jest aspektem rozważanym dotychczas w niewielkim stopniu;
30. nalega, aby ustanowiono wspólne kryteria pomiaru głównych wartości emisji ze spalarni oraz aby pomiary te były dostępne online w czasie rzeczywistym do celów konsultacji społecznych w celu wzbudzenia zaufania wśród społeczności lokalnych oraz zapewnienia skutecznego systemu ostrzegania w przypadku wystąpienia anomalii;
31. przypomina państwom członkowskim, że to one są odpowiedzialne za skuteczne monitorowanie oraz nadzór zgodności ze wszystkimi zezwoleniami i standardami UE, nawet jeśli problemy pojawiają się na szczeblu samorządu lokalnego lub regionalnego, oraz zachęca je do zapewnienia wystarczającej liczby kompetentnych pracowników do realizacji tego zadania, w tym do przeprowadzania częstych kontroli na miejscu;
32. zauważa, że należy pilnie zająć się jawnym i nielegalnym składowaniem mieszanych i niezidentyfikowanych odpadów, oraz wzywa do przeprowadzania surowych kontroli gospodarowania odpadami; przypomina właściwym organom, że muszą wprowadzić surową kontrolę gospodarowania tymi specyficznymi rodzajami odpadów przemysłowych, niezależnie od ich pochodzenia, aby zachować pełną zgodność z dyrektywą dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (dyrektywa 2008/1/WE zmieniona dyrektywą 2010/75/UE) i wzywa Komisję do dołożenia wszelkich starań w ramach swoich kompetencji w celu dopilnowania, by właściwe organy rzeczywiście zapewniały prawidłowe gromadzenie, segregowanie i przetwarzanie odpadów, na przykład dzięki systematycznym kontrolom, oraz by organy regionalne przedstawiły wiarygodny plan;
33. zwraca się do wszystkich państw członkowskich o podjęcie kroków mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej dla okolicznych istniejących lub planowanych obiektów gospodarowania odpadami, polegających na pokazywaniu, że organy wydające zezwolenia i operatorzy należycie przestrzegają przepisów z zachowaniem pełnej przejrzystości;
34. zaleca wprowadzenie odpowiednich i odstraszających mandatów i kar za nielegalne wyrzucanie odpadów, szczególnie toksycznych i niebezpiecznych, częściowo w celu zrekompensowania szkód dla środowiska zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”; jest zdania, że nielegalne i umyślne wyrzucanie silnie skażonych odpadów chemicznych lub radioaktywnych do środowiska powinno podlegać surowym wyrokom współmiernym do zagrożenia, jakie działanie to stanowi dla ludzi i środowiska;
35. apeluje o podejmowanie skutecznych działań w celu zwalczania wszelkiej infiltracji organów odpowiedzialnych za gospodarowanie odpadami ze strony zorganizowanych grup przestępczych oraz wszelkich powiązań między przestępczością zorganizowaną a zakładami czy organami publicznymi;
36. zaleca, aby w przypadku gdy fundusze publiczne przydzielane są prywatnym przedsiębiorstwom na zarządzanie przetwarzaniem odpadów, władze lokalne i/lub krajowe wprowadziły w życie skuteczną kontrolę finansową wykorzystywania tych funduszy w celu zagwarantowania zgodności prawnej z przepisami UE;
37. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

Program Daphne

P7_TA(2012)0027

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie programu Daphne: osiągnięcia i perspektywy na przyszłość (2011/2273(INI))

(2013/C 239 E/11)

Parlament Europejski,

— uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,

— uwzględniając konkluzje Rady EPSCO z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie przemocy,

Czwartek, 2 lutego 2012 r.

- uwzględniając strategię Komisji na rzecz równouprawnienia kobiet i mężczyzn na lata 2010-2015, którą przedstawiono w dniu 21 września 2010 r. (COM(2010)0491),
 - uwzględniając plan działania służący realizacji określonych w programie sztokholmskim priorytetów politycznych w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa na okres 2010-2014, który przedstawiono w dniu 20 kwietnia 2010 r. (COM(2010)0171),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie priorytetów oraz zarysu ram nowej polityki UE w dziedzinie walki z przemocą wobec kobiet ⁽¹⁾,
 - uwzględniając decyzję nr 779/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. ustanawiającą na lata 2007-2013 program szczegółowy na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz na rzecz ochrony ofiar i grup ryzyka (program Daphne III) jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość” ⁽²⁾,
 - uwzględniając decyzję nr 803/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. przyjmującą program działania Wspólnoty (2004-2008) w celu zapobiegania i zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz w celu ochrony ofiar i grup ryzyka (program Daphne II) ⁽³⁾,
 - uwzględniając decyzję nr 293/2000/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 stycznia 2000 r. przyjmującą program działania Wspólnoty (program Daphne) na lata 2000-2003 w sprawie środków zapobiegawczych w walce przeciwko przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego z dnia 11 maja 2011 r. z oceny okresowej programu Daphne III na lata 2007-2013 (COM(2011)0254),
 - uwzględniając decyzje Komisji dotyczące przyjmowania rocznych programów prac dla programu Daphne III,
 - uwzględniając komunikat Komisji w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego na lata 2014-2020 program „Prawa i obywatelstwo” (COM (2011)0758),
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0006/2012),
- A. mając na uwadze, że od chwili jego uruchomienia w 1997 r. program Daphne jest prawdziwym osiągnięciem zarówno pod względem popularności wśród zaangażowanych podmiotów (beneficjentów, organów publicznych, uniwersytetów i organizacji pozarządowych), jak i pod względem skuteczności projektów sfinansowanych w ramach tego programu;
- B. mając na uwadze, że program Daphne jest jedynym tego rodzaju programem, którego celem jest zwalczanie przemocy wobec kobiet, dzieci i młodzieży w całej Unii Europejskiej; w związku z tym mając na uwadze, że dalsze finansowanie programu Daphne jest niezbędne do utrzymania istniejących środków i wprowadzenia nowych środków zapewniających skuteczne zwalczanie wszelkich form przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0127.

⁽²⁾ Dz.U. L 173 z 3.7.2007, s. 19.

⁽³⁾ Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 34 z 9.2.2000, s. 1.

Czwartek, 2 lutego 2012 r.

- C. mając na uwadze, że zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet, dzieci i młodzieży są obecnie wciąż tak samo aktualne jak w 1997 r., kiedy została przyjęta inicjatywa Daphne; mając na uwadze, że od czasu stworzenia programu ujawniono dzięki niemu nowe formy przemocy, w tym przemoc w złobkach, niewłaściwe traktowanie osób starszych i napaści na tle seksualnym wśród nastolatków;
- D. mając na uwadze, że Parlament Europejski stwierdził w licznych rezolucjach, że finansowanie programu Daphne okazało się jak dotąd niewystarczające, oraz zadeklarował zamiar zapewnienia odpowiedniego finansowania, aby umożliwić programowi zaspokojenie rzeczywistych potrzeb, które niesie ze sobą walka z wszelkimi formami przemocy wobec kobiet, dzieci i młodzieży;
- E. mając na uwadze, że program Daphne jest niezwykle ważnym instrumentem służącym większemu wyeksponowaniu kwestii przemocy wobec kobiet oraz umożliwieniu organizacjom kobiecym i innym zaangażowanym stronom zainteresowanym sporządzanie planów pracy i opracowywanie konkretnych działań w tej dziedzinie;
- F. mając na uwadze, że ostatnio pojawiły się nowe formy przemocy w związku z rosnącą popularnością internetowych sieci społecznościowych;
- G. mając na uwadze, że w obecnych warunkach kryzysu gospodarczego i dyscypliny budżetowej kobiety dysponują mniejszymi środkami, by chronić siebie i ich dzieci przed przemocą, a także mając na uwadze, że coraz ważniejsze jest zapobieganie bezpośrednim skutkom finansowym przemocy wobec kobiet i dzieci dla systemu sądowego oraz usług socjalnych i zdrowotnych; mając ponadto na uwadze, że finansowanie programów krajowych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się potrzebami ofiar przemocy może zostać ograniczone;
- H. mając na uwadze, że w strategii na rzecz równości kobiet i mężczyzn na lata 2010-2015 Komisja podkreśla, że przemoc na tle płciowym to jeden z najważniejszych problemów, które trzeba rozwiązać w celu osiągnięcia prawdziwej równości płci;
- I. mając na uwadze, że w celu zbliżenia poziomu praw kobiet w krajach kandydujących do standardów obowiązujących w UE ważne jest objęcie tych krajów zakresem programu Daphne III;
- J. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet popełniana jest wskutek istniejącego nadal braku równości między mężczyznami a kobietami i jest zjawiskiem strukturalnym, związanym z nierównym podziałem władzy między kobietami a mężczyznami w naszym społeczeństwie; mając jednak na uwadze, że możliwe jest znaczne ograniczenie występowania tego zjawiska poprzez zamierzone działania mające na celu zwalczanie stereotypów związanych z płcią w zakresie edukacji i równości płci oraz w mediach, a także że możliwe jest zwalczanie takiej przemocy za pomocą uświadamiania w zakresie zdrowia, służb policyjnych i systemu sądowego;
- K. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet, dzieci i młodzieży obejmuje wszystkie rodzaje naruszeń praw człowieka, takie jak niegodziwe traktowanie w celach seksualnych, gwałty, przemoc domowa, napaści na tle seksualnym i molestowanie, prostytucja, handel ludźmi, naruszenie praw seksualnych i reprodukcyjnych, przemoc wobec kobiet i osób młodych w miejscu pracy, przemoc wobec kobiet, dzieci i młodzieży w sytuacjach konfliktu, przemoc wobec kobiet, dzieci i młodzieży w więzieniach i instytucjach opiekuńczych oraz wiele szkodliwych praktyk tradycyjnych, takich jak okaleczanie narządów płciowych; mając na uwadze, że każde z tych nadużyć może pozostawić głębokie psychiczne blizny, zaszkodzić integralności cielesnej i psychicznej kobiet, dzieci i młodzieży, a w niektórych przypadkach nawet spowodować śmierć;
- L. mając na uwadze, że zwalczanie przemocy wobec kobiet nie jest wymienione wśród celów przedstawionych we wniosku Komisji dotyczącym nowego programu „Prawa i obywatelstwo” w okresie finansowania 2014-2020, który to program łączy program Daphne III, sekcje programu Progress związane z równością płci i niedyskryminacją oraz program „Prawa podstawowe i obywatelstwo”; mając na uwadze, że może to zmniejszyć widoczność i spójność programu Daphne oraz zagrozić jego powodzeniu; mając na uwadze, że zaproponowany budżet nowego programu jest mniejszy niż budżet obecnych programów; mając na uwadze, że wniosek nie zapewnia przewidywalności finansowania przedstawionych w nim celów;

Czwartek, 2 lutego 2012 r.

- M. mając na uwadze, że porównywalne dane na temat różnych rodzajów przemocy wobec kobiet w Unii Europejskiej nie są gromadzone w sposób regularny, co utrudnia ustalenie rzeczywistej skali problemu i znalezienie odpowiednich rozwiązań; mając na uwadze, że gromadzenie wiarygodnych danych jest szczególnie trudne, ponieważ kobiety i mężczyźni często – ze strachu lub wstydu – niechętnie opowiadają o swoich doświadczeniach;
- N. mając na uwadze, że koszty związane z przemocą domową są dla społeczeństw szczególnie wysokie: w przypadku samej tylko przemocy domowej koszty te oszacowano w kontekście określonego projektu Daphne na 16 mld EUR rocznie w Unii Europejskiej, w tym bezpośrednie koszty leczenia (pogotowie ratunkowe, hospitalizacja, opieka ambulatoryjna, leki), koszty związane z działalnością sądów i policji, koszty związane z opieką socjalną (zakwaterowanie i różnaita pomoc) i koszty gospodarcze (straty w produkcji) ⁽¹⁾;
- O. mając na uwadze, że na podstawie wielu badań na temat przemocy na tle płciowym szacuje się, że od jednej piątej do jednej czwartej wszystkich kobiet w Europie doznało przemocy fizycznej co najmniej raz w ciągu swojego dorosłego życia oraz że ponad jedna dziesiąta doznała przemocy na tle seksualnym z użyciem siły; mając na uwadze, że badania pokazują, iż 26% dzieci i młodzieży twierdzi, że były ofiarami przemocy fizycznej w dzieciństwie;
- P. mając na uwadze, że w wyniku wykluczenia społecznego i marginalizacji kobiety i dzieci romskie w ogromnym stopniu są narażone na przemoc; mając na uwadze, że w ostatnich latach program Daphne z powodzeniem wspierał wiele inicjatyw mających na celu rzucenie światła na związek pomiędzy wykluczeniem społecznym, ubóstwem i przemocą;
- Q. mając na uwadze, że przemoc na tle płciowym jest problemem strukturalnym, rozpowszechnionym w całej Europie i na świecie, oraz zjawiskiem dotyczącym ofiar i sprawców niezależnie od wieku, wykształcenia, dochodów i pozycji społecznej, a także że ma ona związek z nierównym podziałem władzy między kobietami a mężczyznami w naszym społeczeństwie;
- R. mając na uwadze, że ze względu na różnice w polityce i ustawodawstwie państw członkowskich kobiety w Unii Europejskiej nie są w jednakowym stopniu chronione przed przemocą ze strony mężczyzn;
- S. mając na uwadze, że podstawą prawną dla programu Daphne jest art. 168 TFUE dotyczący zdrowia publicznego, jednakże po wejściu w życie traktatu lizbońskiego Unia Europejska posiada szersze uprawnienia;
1. z dużym zainteresowaniem zapoznał się z osiągnięciami, popularnością i pewnymi trudnościami programu, które przedstawiono w Sprawozdaniu z oceny okresowej programu Daphne III na lata 2007-2013 i opracowaniach wstępnych wykorzystanych do jego opracowania ⁽²⁾, oraz które zostały zgłoszone przez beneficjentów dotacji w ramach programu Daphne;
 2. zwracając uwagę, że od 2014 r. program Daphne będzie włączony do programu „Prawa i obywatelstwo”, uważa za istotne zachowanie celów programu, w szczególności walki z przemocą wobec kobiet, wśród celów nowego programu „Prawa i obywatelstwo” w okresie 2014-2020 oraz twierdzi, że finansowanie programu należy utrzymać na poziomie porównywalnym z poziomem finansowania poprzedniego programu i że należy go wyeksponować w ramach nowego programu z uwagi na jego osiągnięcia, skuteczność i popularność;
 3. ubolewa nad tym, że zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet nie zostało wyraźnie wymienione w art. 4 („Cele szczegółowe”) komunikatu Komisji (COM(2011)0758) w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Prawa i obywatelstwo” na lata 2014-2020;
 4. wyraża zadowolenie z utrzymania na prawie jednakowym poziomie całkowitej puli środków finansowych przewidzianej na całość programu „Prawa i obywatelstwo”; uważa, że zrównoważony podział roczny umożliwi zapewnienie ciągłości obranych celów i prowadzonych działań;

⁽¹⁾ Projekt Daphne 2006 „IPV EU Cost” JLS/DAP/06-1/073/WY (Szacunkowy koszt przemocy domowej w Europie) Maité Albagly, Sandrine Baffert, Claude Mugnier, Marc Nectoux, Bertrand Thellot

⁽²⁾ COM(2011)0254 Sprawozdanie z oceny okresowej programu Daphne III na lata 2007-2013

Czwartek, 2 lutego 2012 r.

5. zwraca się również do państw członkowskich i zainteresowanych partnerów, współpracujących z Komisją, by przyczyniały się do rozpowszechniania informacji dotyczących programów unijnych i oferowanych w ramach nich możliwości finansowania, w szczególności wśród organizacji pozarządowych, na szczeblu lokalnym i w państwach członkowskich, gdzie udział w programie jest niewielki;
6. zwraca się do Komisji o rozwiązanie nielicznych problemów, na które zwrócono uwagę w ww. sprawozdaniu z oceny okresowej, dotyczących w szczególności:
 - niepokrywania się z innymi programami wspólnotowymi w celu uniknięcia ryzyka zmniejszenia znaczenia kwestii objętych programem Daphne;
 - zwiększenia przejrzystości programów i lepszego rozpowszechniania ich wyników;
 - równego podziału programów pomiędzy różne państwa członkowskie;
 - zmniejszenia obciążenia administracyjnego, uproszczenia procedur składania wniosków o dotacje i skrócenia czasu oczekiwania między opublikowaniem zaproszenia do składania wniosków a zawarciem umów, które uniemożliwiały wielu małym organizacjom pozarządowym proponowanie projektów w ramach programów Daphne;
 - zwiększenia wydajności dotacji operacyjnych przyznawanych organizacjom działającym na szczeblu europejskim, które mogą zapewnić wzmocnienie multidyscyplinarnych partnerstw europejskich, ustanowionych w ramach dotacji na działania; zwiększenia możliwości organizacji pozarządowych, zwłaszcza tych małych w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, w zakresie określania polityki na szczeblu krajowym i europejskim oraz wywierania na nią wpływu;
7. w celu wzmocnienia oddziaływania programu zwraca się do Komisji, aby nadal zwracała szczególną uwagę na kobiety, dzieci i młodzież, które ze względu na wykluczenie społeczne i marginalizację są szczególnie narażone na niebezpieczeństwo związane z przemocą;
8. wzywa Komisję do uwzględnienia krajów kandydujących jako kwalifikujących się do finansowania w ramach funduszy programu Daphne III;
9. zwraca się również do państw członkowskich i zainteresowanych partnerów, by przyczyniały się do osiągnięcia celu, jakim jest lepszy podział programów pomiędzy państwa członkowskie;
10. wzywa Komisję do finansowania w większym stopniu projektów mających na celu uczulanie przede wszystkim młodych pokoleń na nowe formy przemocy związane z coraz większym wykorzystaniem internetowych sieci społecznościowych (groźby, presja psychiczna, zastraszanie, pornografia dziecięca w internecie), bardziej zdradliwych niż pozostałe formy przemocy, ale równie niebezpiecznych dla integralności cielesnej i psychicznej;
11. zwraca się do państw członkowskich o regularne gromadzenie danych dotyczących przemocy wobec kobiet, tak aby mieć jaśniejszy obraz skali tego problemu;
12. podkreśla wartość dodaną programu Daphne dla Unii Europejskiej, która pozwala różnym organizacjom państw członkowskich na współpracę w zakresie zapobiegania i ograniczania przemocy oraz na korzystanie z wymiany wiedzy i dobrych praktyk; podkreśla ponadto, że w ramach projektów finansowanych z programu Daphne III stworzono stowarzyszenia i stabilne struktury, które będą kontynuowały wspieranie grup docelowych w dłuższej perspektywie i które doprowadziły do zmian w polityce na szczeblu krajowym i unijnym;
13. podkreśla potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na projekty ukierunkowane na wyeliminowanie przestępstw „honorowych” i okaleczania żeńskich narządów płciowych;
14. wzywa Komisję do tego, by umożliwiła finansowanie projektów krajowych, w których uczestniczą małe organizacje nienastawione na zysk, i domaga się, aby w przyszłości małe organizacje pozarządowe mogły nadal w pełni angażować się w partnerstwa między stowarzyszeniami i być w tych partnerstwach wspierane, ponieważ odgrywają one często ważną rolę w wykrywaniu mało znanych, stanowiących tabu lub nowo pojawiających się problemów, rozwiązywaniu tych problemów w innowacyjny sposób oraz ochronie i wspieraniu ofiar;

Czwartek, 2 lutego 2012 r.

15. uznaje znaczenie działań realizowanych w ramach programu Daphne III mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet, lecz podkreśla również konieczność podejmowania działań legislacyjnych na szczeblu europejskim w celu zwalczania przemocy na tle płciowym;
16. wzywa Komisję do przetłumaczenia strony internetowej Pakietu Narzędzi Daphne na wszystkie języki Unii Europejskiej i do aktualizowania jej, ze zwróceniem uwagi na rezultaty i zalecenia opracowane na podstawie wyników projektów prowadzonych w ramach programu Daphne, tak aby zainteresowane strony mogły wykorzystywać ją jako bazę danych; wzywa Komisję do utworzenia na swojej stronie internetowej łatwych w obsłudze specjalnych stron poświęconych wyłącznie programowi Daphne, a od 2014 r. projektom w ramach programu „Prawa i obywatelstwo” mającym służyć walce z przemocą wobec kobiet, dzieci i młodzieży;
17. przypomina o przyjętym przez Komisję w Planie działań służącym realizacji programu sztokholmskiego zobowiązaniu dotyczącym przedstawienia w latach 2011-2012 „Komunikatu na temat strategii zwalczania przemocy wobec kobiet, przemocy domowej i okaleczania narządów płciowych kobiet, który zostanie uzupełniony planem działań UE”⁽¹⁾;
18. zwraca się do Komisji, aby w ramach promowania programu „Prawa i obywatelstwo” umożliwiła dalsze wyłanianie projektów związanych z celami powszechnie znanego programu Daphne, tak aby możliwie najlepiej wyeksponować ten program;
19. sugeruje, aby Komisja rozszerzyła rolę zespołu ds. Daphne w DG ds. Sprawiedliwości, tak aby wykraczała ona poza funkcje administracyjne i nadzoru finansowego w kierunku bardziej komunikacyjnej funkcji;
20. sugeruje Komisji wykorzystanie wyników projektów w celu wywarcia wpływu na politykę europejską i politykę poszczególnych państw członkowskich w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet, dzieci i młodzieży;
21. wzywa Komisję do zwrócenia szczególnej uwagi na wnioski dotyczące projektów mających na celu wspieranie równości mężczyzn i kobiet od najmłodszych lat oraz mających na celu zapobieganie i kształcenie, tak aby zmieniać mentalność i zwalczać stereotypy.
22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ COM(2010)0171, Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości dla europejskich obywateli – Plan działań służący realizacji programu sztokholmskiego, s. 13.

Sytuacja kobiet w czasie wojny

P7_TA(2012)0028

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie sytuacji kobiet w czasie wojny (2011/2198(INI))

(2013/C 239 E/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka ONZ z dnia 10 grudnia 1948 r. oraz wiedeńską deklarację i wiedeński program działania, przyjęte podczas Światowej Konferencji Praw Człowieka w dniu 25 czerwca 1993 r., w szczególności ust. I 28-29 i II 38 w sprawie systematycznych gwałtów, niewolnictwa seksualnego i wymuszonych ciąż w sytuacjach konfliktu zbrojnego,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r. i deklarację ONZ o eliminacji przemocy wobec kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r.⁽¹⁾,

⁽¹⁾ A/RES/48/104